

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«РІВНЕНСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ»
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Всеукраїнської науково-практичної
internet-конференції з міжнародною участю
«Трансформаційні процеси в підготовці
сучасного
медичного та фармацевтичного працівника»
26 – 27 березня 2020 року

РІВНЕ - 2020

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
MUNICIPAL INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION
«RIVNE MEDICAL ACADEMY»
of RIVNE REGIONAL COUNCIL

COMPENDIUM OF ARTICLES of
all-Ukrainian Scientific and Practical
Internet Conference with International Participation
«Transformational Processes in the Training
of Modern
Medical and Pharmaceutical Workers»
March 26-27, 2020

RIVNE – 2020

Розглянуто та рекомендовано до видання Вченою радою Комунального закладу вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради, протокол № 8 від 02.04.2020 р.

За редакцією:

Редактор: *Сабадишин Ростислав Олексійович*, ректор КЗВО «Рівненська медична академія», професор, доктор медичних наук, Заслужений лікар України.

Редакційна колегія:

Баб'як В.І., кандидат медичних наук, проректор з навчальної роботи КЗВО «Рівненська медична академія»;

Штрімайтіс О.В., кандидат фармацевтичних наук, проректор з наукової роботи КЗВО «Рівненська медична академія»;

Туровська І.О., директор Рівненського фахового медичного коледжу КЗВО «Рівненська медична академія»;

Хмеляр І.М., кандидат педагогічних наук, начальник навчально-методичного відділу КЗВО «Рівненська медична академія»;

Филипюк О.М., асистент кафедри хіміко-фармацевтичних дисциплін КЗВО «Рівненська медична академія»;

Щупак О.Ю., методист КЗВО «Рівненська медична академія».

Трансформаційні процеси в підготовці сучасного медичного та фармацевтичного працівника: зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю, м. Рівне, 26-27 березня 2020 р. / редкол.: Р.О. Сабадишин та ін. – Рівне: КЗВО «Рівненська медична академія», 2020. – 183 с.

У збірнику розміщено тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю «Трансформаційні процеси в підготовці сучасного медичного та фармацевтичного працівника», що відбулася 26-27 березня 2020 року в режимі онлайн. Висвітлено актуальні проблеми теорії і практики трансформаційних процесів у системі підготовки сучасного медичного та фармацевтичного працівника, особливості організації освітньої та наукової діяльності учасників освітнього процесу, проблемні питання післядипломної освіти в контексті безперервного професійного розвитку та важливі моменти формування професійних компетентностей фахівців медичної та фармацевтичної галузі.

Матеріали тез доповідей подані в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Рекомендовано для педагогічних та науково-педагогічних працівників медичних навчальних закладів.

Науково-практична конференція внесена до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, які проводяться у 2020 році, узгодженому в НАМН України та затвердженому МОЗ України, до розділу «Науково-практичні конференції» № 139.

Науково-практична конференція внесена до Переліку наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2020 рік, до розділу «Інтернет-конференції» № 33.

**It is considered and recommended for publication by Academic Council of Municipal Institution of Higher Education
"Rivne Medical Academy" of Rivne Regional Council,
Protocol № 8 of April 2, 2020**

Edited by:

Editor: *Sabadyshyn Rostyslav Oleksiiovych*, Rector of Rivne Medical Academy, Professor, Doctor of Medical Sciences, Honored Doctor of Ukraine.

Editorial board:

Babiak V.I., Candidate of Medical Sciences, Academic Vice-Rector on Educational Work of MIHE «Rivne Medical Academy»;

Shtrimaitis O.V., Candidate of Pharmaceutical Sciences, Academic Vice-Rector on Scientific Work of MIHE «Rivne Medical Academy»;

Turovska I.O., Director of Rivne Professional Medical College of MIHE «Rivne Medical Academy»;

Khmeliar I.M., Candidate of Pedagogical Sciences, Head of Educational and Methodological Department of MIHE «Rivne Medical Academy»;

Fylypiuk O.M., Assistant at Chemical and Pharmaceutical Disciplines Department of MIHE «Rivne Medical Academy»;

Shchupak O. Yu., Methodologist of MIHE «Rivne Medical Academy».

Transformational Processes in the Training of Modern Medical and Pharmaceutical Workers: Comp. of articles of all-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference with International Participation, Rivne, March 26-27, 2020 / ed. by R. O. Sabadyshyn and others. – Rivne: MIHE «Rivne Medical Academy», 2020. – 183 p.

The compendium contains the articles of all-Ukrainian scientific and practical Internet conference with the international participation "Transformational Processes in the Training of Modern Medical and Pharmaceutical Workers", which took place on March 26-27, 2020 online. Topical problems of the theory and practice of transformation processes in the system of training of modern medical and pharmaceutical workers, peculiarities of organization of educational and scientific activity of participants of the educational process, problematic issues of postgraduate education in the context of continuous professional development, and important moments of formation of professional competencies of specialists in medical and pharmaceutical industry are discussed.

Articles are submitted in the author's edition. The authors are responsible for the scientific content and quality of the submitted materials.

It is recommended for pedagogical and scientific staff of medical institutions.

Scientific and practical conference is registered in the Register of meetings, congresses, symposia, and scientific and practical conferences, which will be held in 2020, it is agreed at National Academy of Medical Sciences of Ukraine and approved by Ministry of Health of Ukraine, it is in the section "Scientific and practical conferences" № 139.

The scientific and practical conference is included in the List of scientific conferences on problems of higher education and science in the system of Ministry of Education and Science of Ukraine for 2020, it is in the section "Internet conferences" № 33.

ЗМІСТ

1. Бухальська С.Є. Формування компетентності здобувачів медичної освіти засобами міжпредметної інтеграції в процесі вивчення дисципліни «Медична біологія»	8
2. Гвоздецька Г.С., Боцюрко Ю.В. Особливості професійної підготовки медичних сестер при вивченні клінічних дисциплін у медичному коледжі ІФНМУ	12
3. Герасименко Л.Б. Психологічний аналіз комунікативної компетентності особистості майбутнього фахівця медичної галузі	15
4. Головенко Л.О. Формування готовності майбутніх медичних працівників до професійного спілкування	18
5. Гончар О.О., Марчук О.П. Роль та значення соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки підлітків у процесі формування професійних компетентностей фахівців медичної та фармацевтичної галузі та вибір моделей профілактики адикцій у освітньому середовищі	22
6. Давиденко О.В., Купріянова О.В., Шульга Н.О. Розвиток творчого мислення у студентів-медиків при вивченні клінічних дисциплін	27
7. Есбер О.Б. Особливості організації науково-дослідницької роботи студентів Кременецького медичного коледжу імені Арсена Річинського	30
8. Захарко Н.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій при вивченні фармацевтичних дисциплін	33
9. Зуб В.М. Міжнародний досвід підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах	37
10. Зубілевич М.І. Gender indification of the English professional text	41
11. Калаур С.М. Особистісно-професійний розвиток педагогів у системі післядипломної освіти	46
12. Канак Л.А., Нестеренко В.В. Навчально-польова практика з фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії як складова дослідницько-практичної діяльності майбутніх бакалаврів фармації	50
13. Карпенко Ю.П. Використання інноваційних технологій при вивченні «медичної хімії»	54
14. Кішук В.М. Потенціал акме-компетентності викладачів медичних закладів вищої освіти під час формування професіоналізму майбутніх фармацевтів	58
15. Коробко Л.Р., Невгадовська П.М. Формування ключових компетентностей у медичних сестер-бакалаврів	61
16. Левчук В.А. Формування професійних компетентностей у студентів Кременецького медичного коледжу імені Арсена Річинського	64
17. Ліннік Ю.В. Використання методів інтерактивного навчання	67
18. Лісна-Міськів Н.Є. Підготовка майбутніх медичних сестер до професійної діяльності у контексті праксеологічного підходу: практичні аспекти	73
19. Лукашук М.М., Лукашук І.М., Лукашук В.І. Оптимізація навчального хімічного експерименту в умовах дистанційної форми навчання	76
20. Люшук К.Ю., Семенюк О.М. Домашній експеримент при вивченні хімії як	79

	засіб підвищення пізнавальної активності студентів	
21.	Melnychuk O.D. Study of foreign languages through the modernization of the educational system	83
22.	Мішеніна Т.М. Розвиток директивного фахового мовлення майбутніх працівників медичної галузі	87
23.	Патяка О.О., Мельничук Н.М. Україна у II Світовій війні: методологічні проблеми в контексті сучасних реалій	91
24.	Починок Т.О., Маруш І.В. Роль самостійної роботи у формуванні особистості лікаря	94
25.	Прокопчук В.Ю. Формування професійної ідентичності майбутніх фахівців медичної галузі у контексті медико-психологічної підготовки	98
26.	Сабадишин Р.О., Штрімайтіс О.В., Кушнір Л.О., Горська О.В. Актуальні питання безперервного професійного розвитку медичних та педагогічних фахівців	102
27.	Самогулова О.А. Проблемне навчання як метод розвитку критичного мислення у підготовці молодшого медичного спеціаліста	106
28.	Сеага Семмі. Оптимізація роботи з підлітками з підвищеним рівнем агресії ..	110
29.	Сеньків Н.М., Ходаківська В.П. Роль позааудиторної виховної роботи в освітній діяльності	114
30.	Chornous V.P. Formation of professional competence of future pharmacists in latin language	117
31.	Снісар О.А. Вплив методів проблемного навчання на формування професійно-важливих якостей майбутніх медиків	120
32.	Сорока О.В. Тренінгові технології у системі післядипломної освіти керівників закладів загальної середньої освіти	124
33.	Стернік В.М., Бурачик О.З. Особливості організації освітньої та наукової діяльності учасників освітнього процесу на основі розвитку інноваційної особистості студента-медика	128
34.	Стібиш А.П., Стібиш Л.М. Використання педагогічних технологій при викладанні аналітичної хімії для формування фахової компетентності у студентів вищих медичних закладів	130
35.	Стриженко Т.О. Експертне оцінювання якості навчання слухачів у закладі післядипломної медичної освіти	133
36.	Таборовець Л.М. Сучасні інформативні технології та інноваційні методики на заняттях української мови та літератури в КЗВО «Рівненська медична академія».....	135
37.	Ткаченко Г.І. Виховання студентів – медиків на прикладі життя і діяльності М.М. Амосова	140
38.	Tsvil I. Die gesetzliche krankensversicherung in deutschland: vorbild oder auf dauer unbezahlbar? Цвіль І. Обов'язкове медичне страхування в Німеччині: зразок для наслідування чи непомірний тягар у довгостроковій перспективі? .	147
39.	Tykhola S.I., Logutina N.V. Theoretical bases of the concept «communicative competence» for readiness formation of the professional communication of the future experts in the sphere of health protection	152

40.	Туровська І.О. Лексикографічна робота майбутніх медиків як засіб удосконалення професійної мовленнєвої компетентності	154
41.	Finchuk Н. Professional medical english language – new methods in teaching (according to the national research of P. Yourov)	158
42.	Хмеляр І.М, Зубеня Н.В., Кушнір Л.О. Формування критичного мислення студентів на заняттях з хімічних дисциплін	162
43.	Шахова Г.А. Використання можливостей хмарних технологій у освітньому процесі системи післядипломного навчання фахівців сфери охорони здоров'я.	166
44.	Шкляр А. Профілактика правопорушень неповнолітніх	169
45.	Штрімайтіс О.В., Филипюк О.М., Нестерук Т.М., Єлагіна Н.В., Мацюк О.Д. Майндмеппінг як сучасний метод якісного освітнього процесу ..	173
46.	Щупак О.Ю., Садовник О.В. Мотивація до науково-дослідної діяльності — запорука успішності у навчанні здобувачів вищої освіти	177

- [National-Cultural Component of Expressiveness (in the Language of Australian Fiction). Cand. philol. sci. abs. diss.]. Moscow, 2000. 23 p.
12. Sheynov V.P. Muzhchina i zhenshchina [Man and Woman]. *Entsiklopediya vzaimootnosheniy* [Relationships Encyclopedia]. Saint Petersburg, Kurs Publ., 1997. 639 p.
13. Talina I.V. Predposylki vzniknoveniya gendernogo podkhoda v pedagogike [Prerequisites of Emergence of Gender Approach in Pedagogics]. *Vestnik Kazanskogo tekhnologicheskogo universiteta*, 2009, no. 4, pp. 332-337.
14. Tertychniy A.A. *Zhanry periodicheskoy pechati* [Genres of the Periodicals]. Moscow, Aspekt Press, 2001. 351 p.

ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Калаур С.М.,

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,
Центр післядипломної освіти,
Тернопіль, Україна,
svitlakalaur@gmail.com

Нині педагог має бути націлений на особистісно-професійне самовдосконалення та постійний саморозвиток. Так у постанові КМУ «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» [1] зазначено, що педагогічні і науково-педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію, а основною метою підвищення кваліфікації є професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти. На нашу думку, післядипломна освіта у цьому аспекті відіграє вагомий роль, адже спрямована саме на саморозвиток педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Українські акмеологи В. Гладкова [2], А.-М. Богосвятська [4], Г. Дутка [3] та С. Пальчевський [6] наголошують на потребі фундаменталізації професійної підготовки педагогічних фахівців та радять активніше працювати у площині акмеологічної парадигми. У цьому контексті Тернопільський національний

педагогічний університет ім. В. Гнатюка розширив спектр освітньої діяльності, отримавши ліцензії у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою. як результат – на базі Центру післядипломної освіти (ЦПО) розпочали діяти курси підвищення кваліфікації за такими спеціальностями:

– 011 Освітні, педагогічні науки (керівники, заступники керівників, методисти позашкільної освіти, педагоги-організатори, класні керівники, соціальні педагоги, вчителі ЗОШ (гуманітарно-психолого-педагогічна підготовка), викладачі ЗВО) (Ліцензія від 05.12.2019, наказ МОН №1003-Л);

– 013 Початкова освіта (учителі початкових класів, вихователі груп продовженого дня) (Ліцензія від 12.06.2019, наказ МОН України №829-Л);

– 014 Середня освіта (Географія) (учителі географії, викладачі та методисти ЗВО) (Ліцензія від 18.07.2019, наказ МОН №944-Л);

– 014 Середня освіта (Природничі науки) (викладачі закладів передвищої освіти, учителі фізики, хімії, біології та вчителі природничих наук, викладачі та методисти ЗВО) (Ліцензія від 05.12.2019, наказ МОН №1003-Л);

– 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини, викладачі та методисти ЗВО) (учителі біології та здоров'я людини) (Ліцензія від 19.12.2019, наказ МОН №1015-Л);

– 014 Середня освіта (Хімія) (учителі хімії, викладачі та методисти ЗВО) (Ліцензія від 19.12.2019, наказ МОН №1015-Л);

– 014 Середня освіта (Українська мова і література) (вчителі української мови і літератури, викладачі та методисти ЗВО) (Ліцензія від 20.02.2020, наказ МОН №73-Л);

– 014 Середня освіта (Французька мова і література) (вчителі французької мови і літератури, викладачі та методисти ЗВО) (Ліцензія від 26.02.2020, наказ МОН №82-Л);

– 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології) (учителі трудового навчання та технології, керівники гуртків студій, секцій закладів позашкільної освіти, майстри виробничого навчання, викладачі та методисти ЗВО) (Ліцензія від 19.12.2019, наказ МОН №1015-Л);

– 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) (учителі англійської мови, викладачі та методисти ЗВО) (Ліцензія від 26.12.2019, наказ МОН №1020-Л);

– 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (учителі образотворчого мистецтва, учителі інтегрованого курсу «Мистецтво», керівники гуртків, студій, секцій закладів дошкільної та позашкільної освіти) (Ліцензія від 26.12.2019, наказ МОН №1020-Л);

– 015 Професійна освіта (Цифрові технології) (викладачі інформаційних технологій закладів передвищої освіти та професійно-технічної освіти; вчителі інформатики ЗОШ) (Ліцензія від 20.02.2020, наказ МОН №73-Л);

– 231 Соціальна робота (Вихователі спеціальних шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів, дитячих будинків-інтернатів, викладачі та методисти ЗВО) (Ліцензія від 05.12.2019, наказ МОН №1003-Л).

Саме на основі засад акмеології як науки про розвиток та вдосконалення зрілої особистості у Центрі післядипломної освіти розроблено сучасні інноваційні освітні програми, які орієнтовані на формування професійно-важливих компетенцій педагогічних та науково-педагогічних працівників, що забезпечать їм особистісний розвиток та системне професійне вдосконалення. Зокрема, до послуг педагогів гнучкий графік навчання, мінімум теорії – максимум практики, цікаві тренінги, вебінари, практикуми, семінари, квести та інші інноваційні методики. Викладання на курсах проводять дипломовані фахівці з найвищим рівнем професійної компетентності.

Наголосимо ще на одному вагомому факті – викладацький склад, який залучений до читання модулів у ЦПО працює на основі засад, що декларує акмеологічний підхід та позиціонуються акмеологією, як інноваційною дисципліною ХХІ століття. Поділяємо позицію Г. Данилової у тому, що з точки зору акмеології мета системи післядипломної освіти – «підготовка вчителів до конкретної соціальної ролі як суб'єкта (той, хто здійснює «розпредмечування» та як індивідуальності (той, хто здійснює «опредмечування»))» [5, с. 7].

У практичному контексті викладачами ЦПО були взяті до уваги поради

науковців-практиків останніх 2-3 років [7; 8; 9; 10] щодо потенціалу акмеології під час організації післядипломної педагогічної освіти. Ми виходили з тих міркувань, що саме акмеологічний підхід спрямований на підвищення потреби в досягненнях, мотивує педагогів до успіху й уникнення невдач, розвиває ціннісні орієнтації на досягнення «акме», сприяє формуванню акмеологічної компетентності та педагогічної майстерності й професіоналізму, шляхом вдосконалення (самовиховання, поглиблення знань про способи і форми професійного розвитку).

У підсумку наголосимо на тому, що акмеологічний підхід у контексті підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників уможлиблює вдосконалення професійного розвитку, сприяє розвитку інноваційного педагогічного світогляду у відповідності до вимог Нової української школи та безпосередньо спрямований на підвищення рівня особистісного й професійного потенціалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-п>
2. Гладкова В. М., Пожарський С. Д. Основи акмеології: підручник. Львів: Новий Світ–2000, 2007. 320 с.
3. Дутка Г. Фундаменталізація професійної підготовки фахівців у контексті акмеологічної парадигми освіти. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2004. № 2. С. 9-15.
4. Богосвятська А.-М. Акме – вищий ступінь індивідуального розвитку. *Сучасна школа України*. 2015. № 8. С. 4–12.
5. Данилова Г. Акмеологічна модель педагога в ХХІ столітті. *Рідна школа*. 2003. №6. С. 6–9.
6. Пальчевський С. С. Акмеологія: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Кондор, 2008. 398 с.

7. Гречаник О. Є. Діагностика стану сформованості акмеологічної компетентності вчителя. *Завучу. Усе для роботи*. 2019. № 23/24. С. 58–65.
8. Кириленко С. В. Акмеологічні аспекти розвитку психолого-педагогічної компетентності вчителя. *Завучу. Усе для роботи*. 2018. № 9/10. С. 104–115.
9. Акмеологічні підходи в роботі з педагогами: інноваційні технології в структурі внутрішньошкільної методичної роботи / Г. Кучерова, О. Гензель, В. Гуменюк, М. Медведєва, Т. Гуменюк, В. Сліпчук, Т. Нижник. *Завуч*. 2019. № 10. С. 28–71.
10. Мачинська Н. Цілісність образу учителя: від старійшини роду до фахівця-сучасника (акмеологічний аспект). *Неперервна освіта: акмеологічні студії. Педагогічні науки. Психологічні науки*. 2017. № 2. С. 4–10.

НАВЧАЛЬНО-ПОЛЬОВА ПРАКТИКА З ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ БОТАНІКИ ТА ФАРМАКОГНОЗІЇ ЯК СКЛАДОВА ДОСЛІДНИЦЬКО-ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФАРМАЦІЇ

Канак Л.А., Нестеренко В.В.,

Черкаська медична академія,
кафедра медико-фармацевтичних дисциплін,

Черкаси, Україна,

Lyudmilakanak@ukr.net, tereshkova2017@ukr.net

Навчальним планом і програмами з фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії передбачені такі взаємопов'язані форми навчання як лекції, лабораторно-практичні роботи, самостійна робота та навчально-польова практика, яка проводиться в природних умовах.

Мета і завдання дослідження - розкрити структуру й особливості організації польової практики з фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії в Черкаській медичній академії та її роль у формуванні професійних компетентностей бакалаврів фармації.